

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare **Duminecă.**

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

INVITARE

Conzistorul archidiecezei ortodoxe române din Transilvania invită prin aceasta la festivitatea sfințirii bisericii catedrale din Sibiu, care să va săvârși cu toată solemnitatea Duminecă, în 30 Aprilie v. (13 Maiu n.) 1906. la orele 8 a. m.

Insinuările pentru cuartire sunt a să face până la 10 Maiu n. la secretarul conzistorial *Dr. George Proca*, iar' cele pentru banchet la referentul școlar *Lazar Tritean*, până la acelaș termin. Pentru încunoștințări sosite după acest termin nu putem lua răspundere.

Sibiu, la 10/22 Aprilie 1906.

Comisia pentru aranjarea festivităților sfințirii bisericii catedrale; *Dr. Ilarion Pușcartu*, archimandrit, vicar episcopesc. *Nicolae Ivan*, asesor conzistorial. *Mateiu Yollean*, asesor conzistorial. *Dr. Miron E. Cristea*, asesor conzistorial. *Ioan de Preda*, *Dr. Liviu de Leményi*, *Panteleon Lucaș*, *Dr. G. Proca*, *Lazar Tritean*.

Programul

festivităților sfințirii bisericii catedrale ortodoxe române din Sibiu; pe zilele 29, 30 Aprilie și 1 Maiu st. v. (12, 13 și 14 Maiu st. n.)

Sâmbătă (29 Aprilie v.)

1. La orele 7 seară serviciu divin cu priveghiere, în biserica din suburbiul Josefîn.

Duminecă (30 Aprilie v.)

2. La orele 7 și jumătate întrunirea clerului și poporului la reședința arhiepiscopescă.

3. La orele 8 dimineața procesiune din reședința arhiepiscopescă la catedrală și începerea serviciului divin.

4. La orele 2 banchet festiv.*)

5. La orele 7 seara conduct cu torțe, pornind dela Hermannsplatz, prin strada Cisnădiei, piața mare, strada măcelarilor, până la reședința arhiepisc.

Luni (1 Maiu v.)

6. La orele 11 a. m. *Matinee*, dat de societatea de lectură a elevilor din

seminarul Andreian, în sala festivă a Muzeului Național.

7. La orele 8 sara *concert* dat de Reuniunea de muzică din Sibiu în sala festivă a Muzeului Național.

Birourile permanente de primire și încuarterare să află în strada măcelarilor, numărul 45, parter la stânga. Pentru încuarterare să îngrijește *Dr. George Proca*, iar' biletele de intrare în biserică să dau *gratis* la cassa archidiecezană, unde să capătă și bilete de banchet, la cassarul *Panteleon Lucaș*.

Ordinea în biserică și afară de biserică o susține *Ioan de Preda* și *Dr. Liviu de Leményi*.

Membrii comitetului de încuarterare vor fi de față la gară la trenurile cari sosesc *Sâmbătă* la orele 12^{1/2} și 1^{1/4} din zi, și sara la orele 8 și 9^{1/4}, cum și la cele-ce sosesc *Duminecă* dimineața, și vor purta ca semne bandă albă.

Comisiunea aranjatoare.

*) În sala dela „Gesellschaftshaus“ cuverta cu 7 coroane, în „Hermannsgarten“ cu 3 coroane.

FOIȚA

Privighetoarea și Măgarul.

Nenorocita priveghetoare,
Cânta 'n pădure a ei durere
Natura 'ntreagă da ascultare,
Tot împrejurul'i era tăcere.

Alții în locu'mi ar descrie poate
Acele tonuri neimitate,
Glasul acela 'mlădiitor,
Ce c'o 'ntorsură, lină ușoară,
Treptat să urcă și să coboară,
Plin de simțire, plin de amor.

Eu vă spui numai, că despărțirea,
Și suvenire pline de jale
Că nedreptatea, nelegiuirea,
Era subiectul cântării sale.

Un măgar mare ce-o ascultase,
Și ca un aspru judecător,

Capul plioștise, sau ridicase
Câte o ureche, 'n semn de favor.

Eși 'nainte să'i dea povață,
Și c'o neroadă incredințare:
»Am fost, îi zise, aci de față,
Dar zău nu'mi place a ta cântare.

»Cu toate acestea, am nădejdi bune,
De nu îți pare lucru prea greu,
La niște reguli a te supune.
Luând d'exemplu cântecul meu«.

Atunci începe cu bucurie
Un cântec jalnic, și necioplît,
In cât de aspra lui armonie,
Toată pădurea s'a îngrozit.

Privighetoarea, fără sfială,
Zise: Povața e în zadar;
Căci d'aș urma-o, nu e îndoială,
Că eu în locu'ți ași fi măgar.

M. Alexandrescu.

Părintele Arvinte.

— Poveste din popor de I. Pop-Reteganul. —

(Urmare și fine)

Odată, la vre-o doi trei ani după aceea,
vin într'o seară supărat așasă. Muieră mă
întreabă de ce sunt supărat? doară mi s'a
întâmplat ceva?

— Da, îi răspund eu, am scăpat din
cușcă pasărea cea scumpă a împăratului; dacă
prinde împăratul de veste, știu că-mi taie
capul.

— Nu te teme, 'mi z'ise muieră mea,
nu te teme, știu eu într'un loc, la un meșter,
o pasăre chiar ca aceea, merg și-o cumpăr.

Și merse muieră să-o cumpere, și-o cum-
pără și 'mi-o dete s'o pun în colivie în lo-
cul celei împărătești. Eu luai pasărea și mă
făcui că merg la curte cu ea, dar' o slobozii,
că eu numai cercasem firea muierii.

Căți-va ani după aceea avui pace și-mi
mergeau trebile foarte bine; din greu nu lu-

Mulsul vacilor.

Mulsul vacilor să socotește de cătră unii economi, cari să prea deprind cu acela, ca un lucru foarte ușor, pe care îl poate face ori-și-ce persoană. Dar' așea, cari cred așa, sunt în rătăcire, de oare-ce mulsul vacilor este de o însămnătate tot așa de mare, ca ori-și-care lucru din economie, pe care îl poate săvârși cum să cade numai o atare persoană, care are adecă și puterea și deprinderea de lipsă.

Și pe lângă toate acestea, pela sate mai ales adese-ori putem vedea, că vacile cu lapte acuși să mulg de cătră o persoană din casă, acuși de cătră alta. Urmarea este că mai nici una nu mulge într'un fel, și astfel vacile pot pe încetul să și pearză laptele din zi în zi tot mai tare, până când în cele din urmă pot chiar să înțerce.

Așa stând lucrul este prea firesc ca vacile să se mulgă tot numai de cătră o persoană, iar' de cumva sunt mai multe vaci și de cătră două sau trei, cari însă au deprinderea de lipsă. Mulsul vacilor trebuie să se facă totdeauna la una și aceeași oară, atât seara cât și dimineața.

Pe unde vacile cu lapte să țin și vara în grajd, mulsul să poate face de câte trei ori pe zi, și adecă: dimineața la ameazi și seara. Cu cât să mulg vacile mai des, cu atât dau lapte mai mult, mai gras și mai bun. Aceasta să poate vedea mai bine la laptele cel de dimineața de peste vară, că e mai gras ca cel de seara, fiindcă dela mulsul de seara până la cel de dimineața nu trece atâta timp, pe când în decursul iernei,

cram, plată bună aveam, lucrul acasă încă nu sta locului, că copilul cel luat de suflet era acum cotângean (junior, prăscău) și lucra tot lucrul; nici de aceea nu eram supărat că n'am copii de ai mei. Dar' bine-o zis cine-o zis:

»Așa a lăsat D-zeu,

După bine s'astepti rău.»

Intr'o zi merg acasă dela curte, adecă scumpa mea muiere să drăgostea cu prăscăul ei, cu copilul cel de suflet. Văzând eu atâta fărădelege, mă înfurai și mă bursucau ca un urs, și prind a face gură mare, dar' buna mea muiere prinde a plânge și merge ață la curte, unde mă părește că pasărea cea adevărată am prăpădit'o și că aceea care este acum în cușcă este altă pasăre. Păra ei află crezământ; eu nici că cerc a mă desvinovați, să văd până unde vor merge lucrurile.

Și mă băgară frumușel la umbră, și trimiseră cărți în toate părțile doară s'a afla cineva să-mi taie capul. Dar' patunci nu era lumea așa stricată; nimeni nu voi să taie cap de om pentru o pasăre scăpată.

Și am stat eu multă vreme în temniță,

cel de pe seară e mai gras, fiind că atunci ziua e mai scurtă și noaptea mai lungă.

Mulsul vacilor trebuie să fie în deplină liniște. Prin urmare greșesc tare economii aceia, cari pentru-ca să poată mulge vacile, le dau de mâncare, și pe timpul când acelea mănă, ei să apucă de muls; greșesc, pentru-că atunci vacile sunt neliniștite, lacome după mâncare, ba une-ori sunt și pizmoase, cu deosebire dacă văd, că mai sunt și alte vite în apropierea lor și așa ușor să poate întâmpla ca să deie cu piciorul, sau ca să nu lase tot laptele din uger.

Inainte de-a ne ocupa de muls, țitele, ba une-ori și ugerul trebuie spălat, ca să se depărteze necurătenia, ce să află pe acelea și vacilor să le mai treacă și gădilitul.

Când mulgem trebuie să prindem tot câte două țite de odată, dar' așa ca să nu fie amândouă de dinainte de cătră om și alta de dindărapt, ci țitele trebuie să se țină cruciș la muls, va să zică una de dinainte de cătră om și alta de dindărapt din afară. După-ce acelea s'au golit, să prind apoi următoarele două tot în modul arătat.

În decursul mulsului, țitele să schimbă, după-ce s'au golit odată, apoi iarăși să apucă, în care timp cele lăsate goale să umplu din nou cu lapte. La muls țitele trebuie să să prindă cu mâna întreagă, iar mulsul să se facă cu toată graba posibilă. Numai în urmă când vedem, că numai vine lapte pe țite, le strângem pe acestea cu nodul degetului celui mare și arătătorul pentru a ne convinge, că oare mai este lapte în uger?

De sine să înțelege, că dacă vacile au vițel, și acestuia trebuie să-i lăsăm câte o parte din lapte, fie înainte, fie

odată numai văd că mă scoate parcălabul afară spuindu-mi că în urmă s'a aflat om care pentru plată mi-a tăia capul. Eu es afară; adecă era copilul acela pe care-l luasem de pe ulițe; nime n'a cutezat să taie cap de om pentru o pasăre, numai el s'a aflat care s'a sfătuit cu muierea mea așa:

»Decât să pună alții mâna pe bani pentru că va tăie capul lui Arvinte — mai bine să luăm noi banii, aceia, că de rămâne cu zile, tot nu vom avea noi pace de el, ni-a mostra pentru dragoste.»

Văzând eu lucrul acesta, mi-au venit în minte vorbele tătâne-meu și-am prins a plânge ca un copil.

Împăratul era de față, deci mi-a zis: înzadar plângi, ce-am hotărât — trebuie să se îplinească, că un împărat nu poate minți, pe atunci împărații își țineau vorba; dară, de ai vre-o poftă, spune, numai grație nu cere — așa zise.

— Nu cer grație, am răspuns împăratului, că de grație nu sunt vrednic, ci mă rog să mă lași să spun poporului adunat trei sta-

după-ce, le-am muls, precum adecă acelea sunt dedate. Laptele, pe care îl mulgem mai întâi este mai apătos, iar' cel dela urmă este mai gras. Aceasta provine de acolo, că stând laptele mai mult timp în uger, grăsimea să așază pe pereții aceluia și numai în decursul mulsului să sloboade în țite.

(Va urma.)

Dela conferența învățătorească din tractul Oraștiei.

Raport, despre un plan privitor la școala de repetiție economică.

Onorată Conferință!

Am fost invitat de On. domn Comisar al conferinței noastre să pregătesc un plan, privitor la școala de repetiție economică. — Eu, cu toate că în lipsa timpului fizic, nu am refuzat, măgulindumă cu »doară-doară« al românului. Lucrul însă este cu mult mai greu și complicat, de cum și'l închipue omul la prima privire.

Zic greu și complicat, că dacă e să faci un plan pentru cutare și cutare operație, apoi acela trebuie să fie și bine întocmit, și realizabil. Ear al face, numai ca să te scapi de sarcină, ori eventual să seceri posaune momentane, după a mea părere, este un lucru pe cât de bagatel, pe atât și de absurd.

Avem noi planuri de școale și regulamente destule, eșite din peana oamenilor, cari numai de ai școalei nau fost, sau și dacă au fost, în momentele conștientării lor, uitânduși de puterile fizice ale elevilor, de caprițiile casei părintești, de firea românului și de elementele străine, ne socotind nici timpul fizic necesar posibil și mai arătându-și știința,

turi, care mi le-a dat mie tatăl meu cu limba de moarte, și cari eu neascultându-le, am ajuns în starea în care mă află:

— Spune zise împăratul.

— Atunci eu am început:

Oameni buni, ferivi-vă de slujba împărătească; nu spuneți toate sfaturile voastre muiierilor, și copil aflat pe uliță nu primiți de suflet; așa m'a învățat tata, nu l'am ascultat — acum vedeți ce pătesc.

Împăratul numai decât porunci de mă deslegară, că pricepu că în lucru este ceva, și mi porunci să spun toată pățania mea, din fir în păr, am spus'o înaintea mulțimei și a împăratului, precum vi'o spusei și D-voastră, iar' bunul împărat îmi dădu slobozenie și pe scumpa mea muiere și pe ștregarul de prăscău îi băgă în temniță. Ce s'a mai întâmplat cu ei — nu știu dar' eu n'am mai stat acolo nici o minută, m'am tras în munții vostrii și m'am făcut pustnic, să mi spăsesc păcatele. Iată, dragii mei, așa am ajuns eu aci unde numai odată în an la ziua învierii Domnului mă cobor în sat; zile multe nu mai am,

precum și sporiul ce l-au făcut în școală, când nu l-au controlat de cei experți, le-au compus încât la toți ni acra inima de ele.

Noi învățătorii desbatem aici, ne dăm părerea, facem propuneri, aducem concluze, ca apoi ele să se arunce în cutare arhiv, sau apoi să se aducă câte odată spre dezbateri înaintea Sinodului arhiepiscopalian, unde au să-l cearnă, onoare excepțiilor, oameni nechemati, advocați atești, ajunși în șinod numai prin ambițiuni vage de a fi și ei vezi Doamne membri și în corporațiuni înalte bisericesti,

Trebuințele poporului nostru românesc cu privire la copii și școală să împart în două părți. Și astfel planurile de școală încă ar trebui întocmite după aceste trebuințe. — Pentru că dacă pentru domni copiii mulți sunt sărăcie și nefericiri și un fel de prelungiri de cambii nesfârșite până la neputință, apoi pentru țărani copiii mulți sunt capital, pe care de când începe a mișca și încep al exploata.

Să naște acum întrebarea, că ce e mai ducător la scop, să torturez în necunoștință de cauză cu planuri grandioase pe plugarii noștri, silindu-i a renunța la acest ajutor, carele este totodată și o școală pregătitoare în ale economiei pentru copii lor și un excelent mijloc de întărire corporală și agerime de minte, ori luându-le pe acestea în dreaptă apăsare, să compuni un atare plan, cari ocrotindule, să ajungi prin el aceia, ce să țintește prin tema, pusă în dezbateri de Veneratul Conzistor.

La toate acestea să mai luăm în conziderare și starea financiară a comunelor noastre, sau mai bine zis îndărătnicia poporului nostru de a solvi bucu-

că sunt bătrân și slab, dar' vă mai spun odată, sfatu' pe care mi la dat bunul meu tată:

Feriți-vă de slujba împărătească ca de foc, că, câtă vreme cineva e slugă, fie chiar și la împăratul, nu e stăpân; iar' stăpâni și judecă slugile cum vreau ei.

Nu spuneți toate tainele la muieri, că ele pentru o nimica să mâniae foc și fac din țințari armăsari, îți pun capul, apoi să bocesc, ori își caută alți bărbați.

Copii de suflet nu primiți, miluiți pe cei săraci, și le dați drumul, că dreaptă-i zicala:

•Cu-i da-i pâne și sare
Ala te mână mai tare.

Cu aceste vorbe părintele Arvinte încetă, oamenii și făcură cruce zicând: feri-ne Doamne de rău, iar' el s'a tras iară în munți de unde nu s'a mai întors. Poporul și azi mai ține minte vorbele lui, numai cât puțin sunt cari le urmează, iar' după ce dau de năcaz știu zice:

Bine zise moș Arvinte:
Vai de cap unde nu-i mintel

ros aruncul școlar. Cele mai multe și azi își plătesc pe inv. cu 400 cor. pentru că cele 600 cor. legale sunt numai pe hârtie ca racii țiganului, sau și dacă le capătă, din ele 200 cor. cel puțin trebuie să le împartă, plătind la bacșișuri și aldămașe celor dela care atârână incasarea lor. Sunt triste aceste constatări, dar sunt adevărate. Și cea mai mare vină o purtăm noi, adecă unii învățători de ai noștri, cari în nesocotința lor de a să pune bine cu unul și cu altul și de ai fi trecută cu vederea atare slăbiciune, să dimit la astfel de târgueli. O poartă și manciata Regulementelor școlare, lipsindule și atârânănd puterea executivă de mâni streine. Ear din hiper zel a încărcă în spatele învățătorului și școala de repetiție economică peste oarele ce le prestează azi tot pentru plata aceia, mai mizerabile, ca a unui servitor, după a mea părere este și ar fi cea mai neomenoasă lucrare. Zic, mai mizerabilă, ca unui servitor, pentru că el, nepurtând cele mai grele griji, precum ce să bage în blid, adăpostul și darea cu aruncurile ei să ajunge și ajută cu plătuța lui cu mult mai bine, ca un biet învățător, despre care să zicem, că mai este dăruit dela Dzeu și numai cu doi copii. Pe acestia, amăsurat poziției lui, trebuie să i poarte la școală. Costul, quartirul, vestmintele și didactrul il spulberă biata plătuță, iar el cu băbuca lui trebuie să lucre din greu la economie, dacă o are, ca să se susțină și săși mai plătească și dările, dublate cu timbrele ce este obligat a le pune pe singuraticile cuite.

Premițind aceste, îmi ieu voie, a vă comunica, că plan bine întocmit după cum să cere și după cum eu ași dorit, din motive neatârânătoare de mine, nu am putut să vă prezint. Tot ce vă pre-

H A Z

N'a rămas dator. — Dta ai așa nas lung, încât totdeauna am crezut că ești ovreu, pe când dta nu ești.

— Ei vezi, cum să înșală omul, eu, fiind-că dta ai urechi lungi, totdeauna te-am ținut de un măgar, ceea ce de fapt și ești.

*

Un chior să întâlnește des-de-dimineață cu un cocoșat (gâb) și voind ca să-l ia în ris, îi zise:

— Dar' fie, nene, că prea de vreme ai plecat cu sarcina în spinare.

— Adevărat că trebuie să fie prea de dimineață, răspunse cocoșatul, căci nu văd la dta deschisă decât o singura fereastră.

zint sunt un fel de îndigitări, înșirate în fuga penei, cari au să servească ca puncte de dezbateri și totodată și de cinosură pentru adevăratul plan de școală economică ce va urma.

Sinodul protoprezbiteral al tractului Orăștie.

— «» —

(Urmare și fine).

C.) Afaceri epitropești.

Din consemnarea despre starea averilor bisericesti și școlare cu finea anului 1905 să vede:

1. Că în tract sunt 72 biserici în valoare de 329560 cor.

2. Case parohiale 10 în valoare de 20890 cor.

3. Case pentru inchiriat 5, în valoare de 6200 cor.

4. Pământ ca dotațiune preoțască 356 jug 284 □ st. în valoare de 59278 cor. 22 fil.

5. Pământ ca fundațiune bisericască jug. 436,1151 □ stângini în valoare de 36837 cor. 72 fil.

6. Alte realități în preț de 3020 coroane.

7. Edificii școlare cu locuință de învățători 51, în valoare de 116970 cor.

8. Pământ ca dotațiune învățătorească 23 jug. 11 □ stângini în valoare de 3103 cor. 14 fil.

9. Pământ ca fundațiune școlară 8 jug, 1570 □ stângini în preț de 1630 cor.

10. Alte realități în preț de 150 cor.

11. a.) Averi bisericesti, capitale fonduri și fundațiuni în (valoare) suma: 147952 cor. 75 fil.

b.) Prețul mobilelor și recuzitelor în valoare 93185 cor. 87 fil.

c.) Datoriile, ce biserica are să solvească 18226 cor. 66 fil.

12. Averi școlare:

a.) Capitale fonduri și fondaț. 1706 cor. 20 fil.

b.) Prețul mobilelor 5888 cor. 40 fil.

c.) Datoriile, ce școala are să solvească 418 cor.

Comparând starea fondurilor și fundațiilor bisericesti reesă o creștere față de anul trecut de 25208 cor. iar datoriile au crescut cu 133 cor. In general să amintește, că și în decursul anului acesta pe lângă obținerea unor absolute mai puține sau înaintat prea Ven. Conzistor rațiociniile dela comunele următoare: Ardeu (1902,) Gelmar (1904) Vaidei (1904,) Bulbuc, Bințița, Beriu, Căstău Homorod, Șibișel Renghet, Tămășasa, Folt, Bobâlna, Băcăinți, Orăștioara de sus, Mada, Stăuini, Turdaș, Grădiște, Ardeu, (1903, 1904,) Sereca, Orăștioara de jos, Dâncul mic, Romoșel,

Șibot, Techereu Poiana, Almasul mic, Cib, Valea-epii (1903,) Valea-mare 1890 și 1891, Cercu-băcăinți (1899—1904) Turdaș 1904, Folt, Orăștie, Romoșel, Romos, Folt 1904, Gelmar 1904.

S'au exmis mai multe provocări pentru solvirea repartițiilor bisericesti-școlare, taxele sidoxiale, la fondul de penziune, la fondul protopresbiteral, taxele la asigurarea edificiilor contra focului; s'au aprobat bugetele comunelor, diferite contracte de cumpărare și vânzare s'a încassat discurile, taxa cunnaților și s'a așternut la Ven. Conzistor, s'a votat ajutoare la zidirea bisericilor din fundațiunea »Șaguna« și s'a împărțit ajutoare la preotesele văduve. Din fundațiunea »Andronic« s'a împărțit ajutoare mai multe meseriașilor rom. gr.-or.

S'a exmis cerculare pentru modalitatea încassării dării culturale, pentru timbrarea cuitanțelor, pentru conscrierea averilor bisericesti ș. a.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Grădinărit.

rotațiunea în grădinile de legume.

O grădină de legume pentru speculă să face de obicei într'un loc adăpostit de vânturi, ferit de animale și având un pământ gras sau cel puțin bine îngrășat cu gunoi putred și apoi bine desfundat. — In asemenea condițiuni nu profităm mult dacă ne mulțumim cu o singură recoltă din o asemenea grădină. De obicei grădinării pricepuți scot două recolte și de pe unele tarlale chiar trei recolte. Pentru acest scop cei mai mulți pun pe aceleași răzoare 2 sau 3 feluri de legume din acelea cari să recoltează la epoci diferite și cari să îngăduie, adecă nu să stânenesc unele pe altele. Acest sistem însă nu dă totdeauna rezultate bune.

Cel mai bun lucru este, să faci să urmeze culturile de diferite legume unele după altele, așa de pildă după primele zarzavaturi de primăvară ca spanacul, salata de iarnă, care să recoltează de timpuriu, să sapi răzoarele din nou, să le gunoști în caz de trebuință să le pui cu fasole, mazăre tomnatică, crastaveți sau salată — căpățini. După spanac să poate planta locul cu răsad de gulii.

La începutul verei să pot planta cu fasole ologă răzoarele cari au fost puse cu mazăre timpurie, care până la finele lunii August să coace dând o recoltă bună. Asemenea să pot pune morcovi, cari pot sta până toamna târziu în pământ.

Varză nemțească și gulii să pot

planta în răzoarele golite de mazărea timpurie, asemenea și țelina.

După prima recoltă de gulii și de mazăre târzie să poate planta salată — căpățini și endivii sau să pune spanac de toamnă.

Pe locurile din cari sau recoltat cartofi timpurii să poate pune mazăre sau varză de toamnă.

Acestea sunt numai câte-va exemple. Un grădinar priceput însă are atâtea feluri de legume pe cari le poate introduce în o rotațiune de grădină.

Plantarea de pomi din Poplaca.

In scopul deprinderii poporațiunii noastre cu cultura pomilor, »Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiu«, pe lângă povețele, ce le dă cu toate prilegiurile, procură an de an și împarte mai multe mii pădureți de diferite soiuri, procură și vinde altoi cu preț redus, aranjază cursuri de pomărit etc. etc. Pe lângă acestea, în scopul cultivării a mai puține, dar' mai bune și mai alese soiuri de poame, Reuniunea dăruiește membrilor din fie-care comună câte un altoi măr pătul, pe care trimiși de ai ei îi plantează în grădinile membrilor.

Încât pentru plantarea altqilor din Poplaca, aceasta s'a făcut Miercuri în 29 Martie n. c., sub conducerea membrului din comitet, dl prim-pretor Petru Draghits din Săliște, asistat de secretarul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu, de membrii Reuniunii dnii învățători Petru Giura și Ioan Iacob, ambii din Săliște și Ioan Stoia din Orlat. La plantare au asistat un frumos număr de economi din Poplaca și toți copiii de școală în frunte cu învățătorii lor.

După-ce dl Draghits arată scopul ce Reuniunea agricolă îl urmărește prin această lucrare, învățătorul Stoia ne vorbește pe larg și într'o limbă de tot înțeleasă despre cultura pomilor. D-sa începând dela prăsirea pădureților ne spune, că cei mai potriviți, cei mai trainici sunt cei tineri, aduși din desșul pădurilor, pe cari însă îi întrec cei sămănați ca grăul, adecă cei prășiți din sămânța merelor și perelor pădurețe, din care am tescuit oțatul. Acești pădureți trebuie altoiți până sunt încă tineri și cât să poate aproape de suprafața pământului și aceasta pentru motivul, ca mlădița nobilă, întrebuițată la altoire, să nu fie expusă la diferite stricăciuni. Altoii, scoși din așa zisa școală de pomi — să supun la o procedură, ce pe toți ne-a surprins, din pricină, că dl Stoia prin mijlocirea foarfecilor — a tăiat fără cruțare aproape toate rădăcinile lungi, cum și aproape toate crengile tinerilor altoi, aduși din Sibiu, lucru, pe care ni-l'a explicat astfel: »Tai rădăcinile lungi, de ore-ce

acestea sunt păgubitoare creșterii pomului, din cauză, că au să se întindă cât se poate în adâncime, unde pământul e de tot sărac; rădăcinile scurte, ce rămân după tăiere, capătă mulțime de rădăcini subțiri ca ața, tot atâtea guri ale pomișorului, cari își sorb nutremântul din pământul mai deasupra, în care să ramifică; tai mai departe mulțimea crengilor cu scop de a reduce părțile, ce reclamă nutremântul la minimul posibil și aceasta cu scop ca crengile rămase să poată fi provăzute cu belșug de nutemânt.

Trecând apoi la însași plantarea, află, că gropile, ce noi le facem sunt mult prea adânci și mult prea înguste, căci pomul îngropat în adâncime cu greu să ridică la suprafață; de oare-ce 'i-am îngropat și trunchiul, care numai deasupra solului poate să viețuiască, iar' strimțarea gropilor aduce cu sine, că pomul aflând rezistență în pământul nelucrat, este silit a apuca cu rădăcinile spre adâncime, unde nu află nutremântul de lipsă. Parul, de care să leagă altoiul, are și el rol important în viața ulterioară a altoiului, încât altoiul legat de aceasta, nu este expus vântului și altor neajunsuri elementare; acest par înfipt cât să poate de adânc în pământ să nu treacă cu lungimea în sus peste lungimea trunchiului, adecă să ajungă numai până la coroana pomișorului.

După-ce dl Stoia ne-a mai vorbit despre îngrijirea ce s'o dăm pomișorului, s'a oprit asupra culesului și a valorizării poamelor. Terminată lucrarea cu plantarea pomilor în curtea primăriei comunale, am trecut în cimiterul bisericeii, unde plantarea a fost însoțită de nouă povețe date de dl învățător Giura. Din această lucrare de interes economic, cred, că mai mare și mai imediat folos va trage dl primar Tănăsă din Poplaca, care să găsește în preajma înființării unui pomet într'o frumoasă grădină a sa, ce să găsește situată într'o parte foarte potrivită dela marginea dinspre Sibiu a comunei.

Petrecerea mea în Poplaca, dovezi mi-a dat, că economii de acolo sunt deștepți, harnici și dornici de a afla nouă și nouă izvoare de venit.

Lucrarea terminată, am fost chie-mați la masa bogată a dlui notar și a doamnei George Comșa, cari ambii poartă viu interes cauzelor noastre.

»Cu noi este Dzeu.«

Creșterea viermilor de mătase.

Vârsta a treia și a patra.

Vârsta a treia și a patra ține fiecare cam câte 6 zile. După trei sau patru zile dela începutul fiecăreia din aceste vârste, viermii ajung a fi foarte mândăcioși, ei mănâncă mai rar, însă

foarte mult deodată. Este destul să li să dea de patru ori pe zi, din 6 în 6 ceasuri de mâncare. Frunzele de dud numai trebuiesc tocate. Câtă frunză trebuie să se dea la fie-care mâncare nu să poate spune, dar' să poate regula ușor, dând mai mult când n'a mai rămas nimica din frunzele date mai înainte, sau dând mai puțin când viermii nu au mâncat tot ce li s'au dat. În felul acesta nu să face risipă de frunză.

În timpul vârstei a treia și a patra, viermii adorm în a cincea zi și să deșteaptă în ziua a șasea.

Căldura din odăi trebuie să fie scăzută la fie-care vârstă cam cu un grad, adecă pentru vârsta a treia să fie între 23 și 22 grade centigrade (18° Réaumur), iar' pentru vârsta a patra între 22 și 21 grade centigrade sau 17 grade Réaumur.

După despielirea a patra, când avem aguzi tunși din anul trecut, viermii să pot crește pe capre, dându-li-să ramuri cu frunze așa cum să taie din copac. Când creșterea să face în acest chip, viermii nu să mai primenesc, căci toată murdăria cade jos, de unde să strânge cu mătura. Ramurile, dela care s'au mâncat frunza, să trag încet pe dedesubt și să dau afară.

Vârsta a cincea.

La sfârșitul fiecărei vârste, viermii își schimbă pielea (năpârlesc). După a patra schimbare a pielii începe vârsta a cincea, care este cea mai primejdioasă pentru viermi, și ține ceva mai mult decât celelalte; adecă cam 8 până la 9 zile.

Mai mult decât ori când, în această vârstă trebuie să dăm cea mai mare îngrijire viermilor. Trebuie să se țină în odăi căldura neschimbată între 21 și 20 de grade centigrade (cam 16 grade Réaumur), să se aerizească odăile bine, să se țină curățenie mare și să se dea hrană în dejuns. În timpul vârstei a cincea trebuie să le schimbăm patul, să curățim gunoiul și să rărăm viermii cel puțin de două ori. Cea dintâi primenire a patului să face a doua zi după a patra năpârliere sau schimbare a pielii, iar' cea din urmă primenire să face în ajunul zilei în care viermii încep a să sui pe crăci.

Curs de agricultură, pentru învățătorii populari.

Pentru învățătorii populari, cari doresc a să cualifica în conducerea școalelor economice de repetiție, Ministeriul de agricultură reg. ung. deschide un curs de 4 săptămâni dela 2 Iuliu până la 28 Iuliu a. c. în următoarele locuri: 1. Gioagiul de jos (Algyogy) 2. Ada, 3. Békés-csaba; 4. Breznobánya, 5. Csáková, 6. Csikszereda, 7. Hodmező-vásárhely 8. Jászbereny, 9. Karczag; 10. Komárom, 11. Lugos, 12. Sântmiclăușul mare,

13. Rimaszombat, 14. Szentimre, 15. Szilágyosmlyó, 16. Szabadka;

La fie-care școală agronomică de aici să vor primi câte 20 învățători, de tot 320.

Cei primiți vor fi împărțâșiți cu ajutorii de câte 100 coroane pentru călătorii, susținere și alte spese pe durata cursului.

Vor fi primiți învățători de aceia cari n'au fost la astfel de cursuri economice.

Reflectanții au să se îns'nie până la 10 Mai a. c. prin Inspectoratul școlar competent.

Bpesta, 10/IV 1906.

(Földmívelési Értesítő.) M. de agr. reg. ung.

Nr. 404.

Cerculariu către toate onoratele ofioli parohiale și scanne școlare din tractul Orăștiei.

Examenele publice la școalele noastre confesionale din tractul Orăștiei să vor ținea în următoarea ordine:

1. Mermezeu, Marți 8/V n.—25/IV. v. a. m. Homorod, p. m. 2. Ceru-băcăinți, Mercuri 26/IV v. — 9/V n. a. m. Valea mare, p. m. 3. Bulbuc-Curpeni, Joi 10/V n.—27/IV v. a. m., Băcăinți, p. m. 4. Bozeș, Mercuri 3/16 Maiu a. m. Băcăia-Cib, p. m. 5. Glod-Nădăștia, Joi 4/17 a. m. Almașul mare, Suseni, Joseni, p. m.

6. Almașul mic, Almașul de mijloc, Vineri 5/18 Mai a. m. Poiana, p. m. (Vizitațiune la Valea mare și Techereu) 7. Porcurea, Sâmbătă 6/19 Maiu a. m. Voia, p. m. 8. Balșa, Duminecă 7/20 Maiu a. m. Ardeu, a. m. Mada, Stănini, p. m.

9. Renghet, Luni 8/21 Maiu a. m. Geoagiu-Feredeu p. m. 10. Geoagiu Suseni Joseni Marți 9/22 a. m. Gelmar p. m. 11. Cigmău, Boiu Mercuri 10/23 Maiu a. m. Bobâlna-Folt p. m. 12. Căstău, Joi 11/24 Maiu.

13. Pișchinți, Vineri 12/25 Mai a. m. Bințiști p. m. 14. Petreni Sâmbătă 13/26 a. m. Simeria-Toltia p. m. 15. Pricaz Duminecă 14/27 a. m. Turdaș p. m. 16. Măgura-Jeledinți Luni 15/28 a. m. Mărtinești p. m. 17. Tămășasa, Dâncul mare, Marți 16/29 Maiu a. m. Dâncul mic p. m.

18. Ludești,-Costești, Mercuri 17/30 a. m. Orăștioara de sus, p. m.

19. Orăștioara de jos, Beriu, Joi 18/31 a. m. Șibișel, p. m.

20. Romos, Vineri 19/V. v.—1/VI. n. a. m. Romoșel, p. m.

21. Vaideiu, Marți 23/V. v.—5/VI. n. a. m. Balomir, p. m.

22. Șibot, Mercuri 24/V. v.—6/VI. n. a. m. Vinerea, p. m.

23. Orăștie, 10/23 Iunie și 11/24

La aceste examene siguratice vor participa câte 2 delegați învățători cualificați din apropiere, pe cari On. ofiicii parohiale sunt poftite ai invita îndată după primirea acestui comunicat.

On. ofiicii parohiale sunt îndatorate prin aceasta a publica cu 8 zile înainte în biserică acest termin și a aviza comitetele parohiale și pe părinții copiilor invitându-i să participe, iară cu învățătorii dirigenti și cu epitropia împreună să se facă pregătirile de lipsă pentru decorarea sărbătorească a localului de școală.

Pe masa prezidială să se afe:

1. a.) Catalogul de clasificățiuni și absenții a școlariilor.

b.) Lista elevilor prezenți la examen.

c.) Conspect despre materialul propus din fie-care obiect de învățământ.

d.) Scrisorile caligrafice.

2. Conspectul școlar pe anul curent (tipărit. Tipografiei archd.) umplându-să esact cu datele necesare în fie-care rubrică;

3. Un protocol al comitetului parohial de mai nainte luat despre salarul și emolumentele inv., la acelea școale, cari nu au învățător definitiv și cualificat, împreună cu taxa de 4 cor. 20 fileri pentru escrierea de concurs.

4.) Taxa pentru vizitațiune și examen, încasată din banii bisericeii.

5.) Epitropia parohială cu jurnalul de cassă și contul capitalelor să fie de față.

Acest cercular are să fie comunicat și învățătoriiu dirigenti să se observe întru toate.

Orăștie, 17 Aprilie 1906.

Oficiul protoprezbiteral gr.-or.

Știri de tot felul.

Medalia aniversării de 1800 ani dela începutul vieții române din România să va bate cu ocazia expoziției române din București și ar fi de dorit să nu lipsească din nici o casă românească de acolo. Medalia de bronz va costa un leu; de aluminiu 1 leu; de cupru 1 leu 50 bani.

Deschiderea frontierei pe timpul duratei Expoziției naționale dela București. Ministrul reg. ung. de interne prin ordinațiunea sa Nr. 41736 906 III. a. de datul 22 April n. 1906 dispune în conțelegere cu guvernul român ca frontiera comună pe toată linia să rămână deschisă în vederea Expoziției naționale dela București pentru durata dela 1 Maiu vechi — 1 Novembre v. Pentru această durată trecerea încoace și încolo peste frontieră la toate punctele de comuni-

cație să face fără pașaport sau certificat.

*

In părțile locuite de naționalități cu ocaziunea alegerii de deputați dietali au fost aleși în cerul Ighiu: Dr. Alexandru Vaida-Voevod; cercul Vințul de jos: Dr. Iuliu Maniu; cercul Radna: Vasile Goldiș; cercul Șiria: Dr. Ștefan C. Pop; cercul Boroșneu: Dr. Ioan Suciuc; cercul Sasca: Dr. Aurel Novac; cercul Oravița: Coriolan Bredicean; cercul Lugoj: Dr. George Popovici; cercul Josășel: Dr. Niculae Oncu; cercul Bocșa rom: Coriolan Bredician; cercul Arpaș: Dr. Nicolae Șerban; cercul Zorlenți: Dr. Ștefan Petrovici; cercul Ileanda: Dr. Teodor Mihali; cercul Baia de Criș: Vasile Dămian; cercul Orăștiei: Dr. Aurel Vlad; cercul Ozora: I. Manojlovici; cercul Törökbecse: Lad. Maricsh; cercul Chichinda: Mihai Polit; cercul Titel: Dr. Misinszky; cercul L. St. Miclăuș: M. Bella; cercul St. Ianoș: L. Blacho; cercul Csacza: Ghiurici; cercul Bajcsa: Fr. Iehlicica; cercul Stomfa: Ferd. Juriga; cercul N. Szombat: M. Collar.

*

Model de om de omenie. Un moșneag român de 70 ani din comuna Târgoviște (com. Caraș-Severin), cu numele Avram Petric, venind eri la Lugoj ca să-și isprăvească niște afaceri, cum mergea pe strada timișoarii a găsit jos pe drum o bancnotă de 100 coroane. Om de cinste fiind, și-a zis: »Sunt om sărac. Cu 100 cor. m'ăș putea ajuta mult. Dar' cel care a perdut banii, încă va fi muncit mult până ia câștigat. Banii nu's ai mei. E păcat mare să-i țin pentru mine. Haid să caut pe omul care ia perdut și să-i dau banii înapoi«. Și acest bătrân, încărunit în cinste și omenie, de care putem fi mândri, a așteptat până la ameazi când au eșit dela tribunal oficianții și judecătorii și ia întreat pe rând nu cumva a perdut 100 coroane. În fine a aflat că banii ia perdut dl Coriolan Grădinar, candidat de avocat în Lugoj. Dsa a și primit dela venerabilul bătrân banii perduți și pentru omenia lui exemplară l'a cinstit cu 10 coroane. Toți putem lua pildă dela moșul Avram Petric din Târgoviște și putem învăța cinste și omenie. Dumnezeu să'l trăiască la mulți ani!

*

„Drap.“

Ce face jaluzia la oamenii fără credință în Dzeu. Ioan Kis din Turda, căsătorit din toamnă, Marți noaptea și-a junghiat soția în inimă cu un cuțit mare, după aceia s'a junghiat și el. Dimineața ia aflat pe amândoi morți. Să presupune, că fapta o săvârșit-o bărbatul din jaluzie, fiind-că în continuu își tortura soția și mai înainte și acum era în ajun de a pleca de acasă la deprindere de arme pe 3 săptămâni.

*

Asupra Franței după groaznica nenorocire dela minele din Courrières, unde o mulțime de oameni au fost îngropați de viu, vine o altă nenorocire. Toți lucrătorii de mine s'au pus în grevă. În mai multe părți s'au alăturat la ei și ceilalți meseriași și muncitori. Greva crește zi de zi și amenință să cuprindă Franța întreagă. Greviștii amenință cu revoluție.

*

Contele Alexandru Károlyi, unul din cei mai bogați magnati din Ungaria, a repausat zilele acestea în Mentone. Contele Károlyi a fost șeful mișcării agrare, care mișcare dealtmintea a ajuns în declin înainte de sfârșitul șefului. Presa evreească a atacat vehement pe contele Károlyi înainte cu 4—5 ani, când cu discursul său prin care a inaugurat mișcarea agrară. Cele două fideicomise vaste ale repausatului conte le moștenește nepotul de frate al său contele Károlyi László, pe a cărui mamă rămasă văduvă Alexandru Károlyi o luase în căsătorie. Copii n'au avut.

*

Crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 o recomandă dl Müller tuturor acelor cari sufăr de Gicht, reumă, astmă, insomnie, durere, de urechi, neuralgii, migrenă, bătaie de inimă, dureri de cap, durere de dinți, mâni și picioare reci, epilepsie, ud, oboseală, amețeli, auz rău, tremurici, influență gălbinaie, zgârciuri în stomac, lipsa de apetit, ischias, încuiare, zgârciuri. Dlui Müller în Budapesta V. Strada Vadász 42/G. i-să scrie: D le Müller! Soția mea a fost de mai lungă vreme bolnavă de Reumă, folosind crucea electrică a Dlui Muller s'a însănătoșat în timp de 30 zile; mă rog de a mai trimite 2 aparate cu rambursă postală. Cu stimă Iosif Simonyi, administrator domenal. Komoristye 1906 I/16. — Originalul acestei scrisori să poate vedea la dl Albert Müller Budapesta V. Strada Vadász Nr. 42/G.

*

O glumă nimerită. În ziua primă a acestei luni un domn și-a permis o glumă, pe care o numise foarte genială. A trimis unui prieten al său un plic închis cu inscripția: »cu acesta-ți poți încerca norocul!« În plic să află un los al loteriei de clasă cu care participase la joc în clasele anterioare și a cărui învoire pentru clasa a șasa o intrălăsase. Primitorul plicului nu s'a supărat de loc. A făcut întrebare la casa de bancă A. Török & Comp., Budapesta, The-resienring 46, dacă poate juca mai departe cu lozul acesta la tragerea care era în curgere. Primind răspuns afirmativ și după-ce nici posesorul lui nu obiectează nimic, achită taxa scadentă. Caprițioasa soarte însă adusă cu sine, că după câteva zile losul din casa de bancă Török să fie tras cu un câștig

mare. Acum rîde câștigătorul, pe când prietenul său să gândește năcăjit la gluma lui.

Duminica 4-a d. Paști a Slăbănogului, gl. 3 sft. 5.

Dum	23 M. Muc. George	6 Ioan P.
Luni	24 M. Sava Stratil.	7 Stanislau
Marti	25 Ap. Marcu	8 Michail
Merc.	26 Muc. Vasiliu	9 Gregoriu
Jri	27 Muc. Simeon	10 Gordian
Vineri	28 Apost. Iason	11 Mamertus
Samb.	29 M. din Chizic	12 Pancraț

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.
Dela 7 până la 14 Maiu st. n. 1906.

7 Maiu. Asszonyfa, Eger, Érd, Felsőszvidnik, Földeák, Gurahoncz, Kémer, Kézdivásárhely, Magyar-régen, Nemesmilitics, Répczeszemere Retteg, Sárkeresztur, Sásd (Baranyam.) Sopron, Tarczal, Tarján, Tiszaörs, Tolna, Visk, Vittencz. — **8.** Aranyosmaroth, Besztercebánya, Bürkös, Dunavecse, Farkaslaka, Karmacs, Krassó, Lajtaszentmiklós, Nagybjom (Somogym.), Nagyenyed, Oláhszentgyörgy, Vermes. — **9.** Bő (Sopronm.), Etytek, Kislucska, Losoncz, Moskócz, Nagypalád, Sasvár, Szany. **10.** Belényes, Jánk, Kapolcs, Körmend, Körösladány, Liebling, Megyaszó, Nagypirith, Ónod, Ozora (Torontálm.), Pétervására, Sárkány, Szil (Somogym.), Téglás. **11.** Becsehely, Sárospatak, Szentbalázs, Szina (Abaujm), Tasnád, Und. — **12.** Felsőviszó, Gyanafalva, Petza, Szászrégen. **13.** Abádszalók, Alberti, Aracs, Déva, Jászberény, Korond, Móríczföld, Németspárdány, Petrovác, Petrozsény, Simánd, Soborsin, Soroksár, Szabadka, Számos, Szamosnagyoroszló, Szerbpárdány, Szolnok, Tiszaszalók, Ujkécske, Verbócz.

Subscrisul am **un tăureniu**, de vânzare de rasă »PINZGAU«, de 1 an și jumăt.

Doritorii de a avea un taur de rasă bună să se adreseze la

NICOLAE HENEGAR

u. p. Szászsebes Lamcrám (Lámkerék).

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public din Deva și jur, că am cumpărat

Farmacia a „Hollóhoz“

a lui BRUZ LÁSZLÓ din piața Devei.

Mi-am provăzut această farmacie cu medicamentele cele mai bune, cu articli de toaletă, cu parfumuri franțuzești, cu diferite varietăți, ce să țin de o farmacie bine aprovizionată, cu diferite bandage etc. etc., cu'n cuvânt, cu totul ce poate satisface așteptărilor p. t. public, cerând să mă onoreze cu toată încrederea.

Deva, în Aprilie 1906.

Cu toată stima

ERŐS ALADÁR,
farmacist dipl.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește în
contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.

Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JÖSEF GRAFFIUS în Orăștie.

Cine are ceva de vîndut sau de
cumpărat să se adreseze la dl CAROL
GROSZ în Orăștie, care dă ori-ce
informații.

ALTOI

de viață de vie ireproșabili

precum și capeți (surcei) și rădăcini de
viață de vie europeană și americană,

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viață de vie
din Mediaș (Medgyes)

-a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și presidiul comisiei de
vierit al societății agricole săsești din
Transilvania.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace
technice și fiind bine asortată cu tot felul
de caractere de litere din cele mai mo-
derne, e pusă în pozițiune de a putea
executa ori-ce comande prompt, cu cea
mai mare acurateță și cu prețuri ieftine.
Totodată să îngrijește ca acelea să fie es-
tetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de sprig-
inul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și acurateța
cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, să roagă de binevoi-
torul sprigin al institutelor românești și
al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptu agricultură
industrie și comerciu.

Comandele
din afară să
efectueșc repede!

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de visită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL“

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după
doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate
se plătește suma asigurată și în cas când moartea a pro-
venit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual
sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință
și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței mi-
litare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de
aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și
reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială
(honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt
asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din
contract fără cea mai mică detragere și fără de a se
plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI, Andrásy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plă-
cere și la administrația acestei foi. 42—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

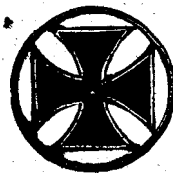
vindecă și înviorază

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani.

108—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, piuituri de ureche, bă-
taie de inimă, sgârțuri de inimă, asma, ausul greu, sgârțuri de stomac, lipsa poșter
de mîncare, răceală la mîni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-
fluența pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor boale
cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria
mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire inven-
țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs
de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. Unde ori-ce încercare s'a
constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“
deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
oficiuș opriț fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și
cercețat. Deja eștinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediți din centru și locul de vînzare pentru țeară și streinătate e:

**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42G. colțul
strada Kálmán.**

74
distingeri
6
medalii de stat

(5-10)

10.000
motoare livrate
spre îndestularea
tuturora.

Filiala

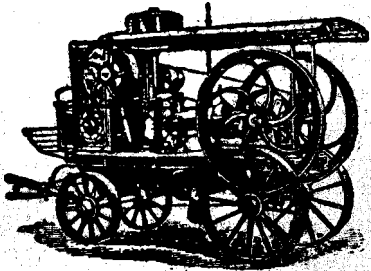
Fabricii de motoare din Drezda

Ignatîu Gellért & Cie.

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Telefon 12-91.

Motoare cu benzin, cu ulei, cu spirit, cu acetylen. — Motoare cu benzin pentru imblătît.

Cele mai moderne, cele mai perfecte și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție durabilă. Pregătît din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de repara-tură. — Rentabil la siguranță. — Man-pularea e foarte simplă. — Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot privi în lucru la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătît etc.

Instalările nouă să fac prin oamenii noștri experți.

Deslușiri și preliminară să dau la cerere.

Garanță bună!

Condițiuni de solvire avantajoase.

Atențiune!

Veritabila marfă de Sepeș, calitatea cea mai încrezut de bună și vestită.

Pânză de in

și

articole de damast

să pot afla:

în fiecare prăvălie mai mare.

Marca de seutire a fabricii înregistr. din Késmark.

Cu marca
acea-ta
numai fa-
bricatele

din
Késmark
sunt
provázute.

7-10

!! FABRICAT DIN PATRIE !!

Proprietar-editor: VASILE DOMȘA.

Török e făuritorul norocului!

De neîntrecut este norocul, care favorizează colecturile noastre principale. Mai mult de **25 milioane coroane** am plătit noi în scurt timp mușterilor noștri, și dintre acestea **cele mai mari câștiguri** și anume:

de 2-ori premiul cel mare de 600.000 coroane, câștigul cel mare de 400.000 coroane, 5 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și încă alte multe câștiguri de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 ș. a. m. d.

Avînd deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela noi să-și procure losurile. — În a 18-a loterie de clasă reg. ung. să vor trage din nou din

125.000 losuri 62.500

câștiguri în bani. În total să va sorti enorma sumă de 14 milioane 457.000 coroane.

Bestellen Sie die bei Ihrem Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein, mit der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	4040	Dezsó, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Otto, Melánia	20441
Adelár, Agnes	6814	Edo, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Odón, Narcíz	20889
Adólf, Agota	9087	Elek, Etel	19821	János, Judith	20988	Pál, Mexzti	24236
Agoston, Amália	19102	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24208	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	90446	Emil, Franciska	22082	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagio	32715
Alfréd, Apollonia	24215	Ernő, Genováva	24963	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronela	35640
Ákos, Aranka	24285	Erzse, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35818	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kristof, Klotild	36325	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34852	Filóp, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38138	Samu, Rozsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	37424	Géppár, Melóna	38178	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83391
Árpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Géza, Hermina	51898	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szerona	86049
Aurél, Brigitta	41988	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Tihamér, Theodora	92779
Atila, Cecília	84809	György, Ibolyka	84790	Márkus, Lidia	90870	Tivadár, Teréz	123508
Balázs, Cornelia	84778	Gyula, Júzsa	89219	Márton, Lina	101939	Fóbiás, Teres	123504
Bálint, Dóra	89065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	128508
Barnabás, Borutya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Luiza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Estoma	123505	Imre, Irén	123546	Miksa, Malvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Marzit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123518	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Leopold, Leuzsanna	123522
Dávid, Eva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8926		
Dénes, Evelin	5637	Isidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare câștig evaluează 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000, și multe altele.

Costul losurilor originale de clasă I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. -75 sau cor. 150 pentru un pătr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 3—
" o jumét. ($\frac{1}{2}$) " 3— " " 6— " întreg ($\frac{1}{1}$) " 6— " " 12—
și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii antcipată a banilor.

— Planurile oficiale se trimite gratis —

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

15 Maiu a. a. c. la

A. Török & Co.

Casa cea mai mare de banoă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11/a

1. filială: Waitznering 4/a

3. filială: Elisabethring 54/a

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie